

اوضاع فرهنگی ایران در زمان مغول تباران

پس از هجوم مغول و ویرانی‌های بسیار جانشینان چنگیز تحت تأثیر فرهنگ و هنر ایرانی-اسلامی به راهنمایی و تشویق فرهیختگان ایرانی شرایط فرهنگی تغییر کرد.

تیمور در ویرانگر کردن به پای مغولان نمی‌رسید و با گرد آوردن هنرمندان و معماران بزرگ در سمرقند، به آبادانی آنجا همت گماشت.

معماری ایرانی در دوره شاهرخ و همسرش گوهرشاد بیگم به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت.

قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی و محمدبن محمود اصفهانی در معماری بی‌همتا بودند.

از ویژگی‌های معماری این دوره:

ایجاد بناهای عظیم، ساختن گنبدها، طاق‌ها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزیین ساختمان‌ها با گچ‌بری و کاشیکاری به شیوه‌های گوناگون بود.

در این دوره از ترکیب آجر و کاشی برای تزیین و زیباسازی بناها استفاده می‌شد.

علم و ادب

تاریخ ۲

با هجوم مغولان مدارس، کتابخانه‌ها و مساجد، برای مدتی با رکود علمی و ادبی مواجه شدند.

زمینه‌های شرایط احیای فعالیت علمی و آموزشی:

تشکیل حکومت ایلخانان / گرایش مغولان به اسلام / افزایش قدرت سیاسی وزیران ایرانی

دوره ایلخانان

زبان فارسی در قلمروی نظم و نثر رو به رشد گذاشت.

در این دوره شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی متداول بود.

در عصر تیموری، شعر و شاعری رواج بیشتری یافت.

شاهرخ، سلطان حسین بایقرا و امیر علیشیر نوایی، به ادبیات فارسی علاقه بیشتری نشان دادند و حمایت بیشتری کردند.

در این دوران، شعر و شاعری میان مردم رونق بسیاری یافت و شاعران از قشرهای مختلف مردم برخاستند.

تاریخ در دوره ایلخانان و تا حدی تیموریان رونق یافت.

عوامل مؤثر در رشد تاریخنگاری: علاقمندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی-نظامی خود

خودآگاهی رجال ایرانی

تاریخ ۲

برخی علوم مانند ریاضیات، نجوم، پزشکی و علوم دیگر از قبیل فلسفه، عرفان و فقه از رونق خاصی برخوردار بودند و آثار مهمی در این رشته‌ها تدوین شد. رصدخانه مراغه در این دوره مرکز تجمع دانشمندان متواری از هجوم مغولان بود.

در عصر تیموریان معارف دینی بیش از سایر علوم مورد توجه بود. مراکز علمی و کتابخانه‌های هرات و سمرقند بسیار فعال بودند. وجود دانشمندان در رشته‌های مختلف علمی نشان از رشد و رونق علوم مختلف در دوره تیموری است.

مدرسه مجازی آینو